

ÉLETTÜNK

L. évf. 11. szám (50. Jg. Nr. 11.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2018. november

HALLGASSUK MEG KIÁLTÁSUKAT!

„A Szegények világnapja a világszerzte élő Egyház kicsi válasza akar lenni az egész föld minden szegényének, nehogy azt érezzék, hogy kiáltásuk pusztába kiáltott szó” – foglalja össze Ferenc pápa egy mondatban az üzenet lényegét. A Szegények világnapját Ferenc pápa a 2016-os irgalmasság szentéve során alapította és az évközi időszak utolsó előtti, 33. vasárnapját jelölte ki számára, mely idén november 18-ára, Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepének vigíliájára esik.

„Ez a szegény az Úrhoz kiált és ő meghallgatja” – idézi a pápa üzenete kezdetén a 34. zsoltár sorát. A zsoltáros fölveszi a szegények fájdalmát, de átalakítja azt Istent dicsőítő énekké és hálaadássá. A zsoltár révén mi is belemerülhetünk a szegénység megannyi formájába, hogy megértsük és meghalljuk a kiáltásukat. Az Urat követjük ebben, aki mindig meghallgatja a hozzá kiáltó szomorúság, magány, kirekesztettség és üldözöttség hangját. (...)

Ferenc pápa először a szegényeknek a zsoltár említette kiáltását elemezte. A szegénység állapota nem merül ki egyetlen szóban, hanem az egekig ható kiáltássá válik, mely eléri az Istent. Mi mást is fejezhetne ki a szegény kiáltása, ha nem szenvedést, magányt, csalódottságot, de azért reménységet is? – kérdezte a pápa. Am mégis hogyan lehet, hogy miközben az az egekig hatoló kiáltás eljut magához az Istenhez, bennünket mégsem érint meg és nem halljuk meg? – kérdezett tovább az üzenetben a pápa. Ezen a világnapon arra vagyunk hívva, hogy tartsunk komoly lelkiismeretvizsgálatot arról, hogy valóban képesek vagyunk-e meghallgatni a szegények kiáltását.

Ehhez szükségünk van a hallgatás csendjére, hogy abban felismerjük a szegények hangját. Ehhez kevesebbet kell beszélnünk – ajánlja a pápa, majd megjegyzi: Gyakran az az érzésem támad, hogy sok, önmagában véve dicséretes és szükséges kezdeményezés inkább saját tetszésünket szolgálja, minthogy tényleg meghallgatnánk a szegények szavát. (...)

Az Úr nemcsak meghallgatja a hozzá kiáltó szegényt, hanem válaszol is neki. Válasza, amit az üdvösségtörténet egésze igazol, valójában szeretetteljes részvétel a szegény életállapotában. Ez történt Ábráhámmal, aki az Istentől egy utódot kívánt magának, jóllehet feleségével, Sárával már idősek voltak. Ugyanez történt Mózesrel, aki az égő csipkebokorban kinyilatkoztatást kapott Isten szent nevééről és a küldetéséről, hogy hozza ki népét Egyiptomból. Majd ez a válasz érkezett a pusztai vándorlás során is. Isten válasza a szegénynek mindig egy üdvösséget hozó közbeavatkozás révén nyilvánul meg, amikor bekötözi a sebeket, amikor helyreállítja az igazságosságot, és amikor az életet méltósággal ruházza fel. A Szegények világnapja a világszerzte élő Egyház kicsi válasza akar lenni az egész föld minden szegényének, nehogy azt érezzék, hogy kiáltásuk pusztába kiáltott szó.

(Folytatás a 2. oldalon)

Tours-i Szent Márton
(316/317–397)
Ünnep: november 11.

Amikor Márton még római katonatiszt és katekumen volt – beszél el legendája a sokszor ábrázolt jelenet –, lovon közeledett Amiens kapujához. A lova egyszer csak visszahőkölt az úton, mert megmozdult a hó, és egy koldus tápáskodott föl, akinek a vállán csak szakadozott rongyok lógtak. Éhezve és vágogva nyújtotta a kezét a tiszt felé, és almisznát kért. Márton azonban katonatársaisal épp az imént játszott el minden pénzt, s így kiáltott: „Akár hiszed, akár nem, egy árva rézpénz nincs a zsebemben, de azért várj csak, valahogy segíték rajtad!” Azzal fogta széles köpenyét, lekanyarította a válláról, majd a kardjával szelvében kettéhasította, és a felét odaadta a koldusnak: „Fogjad, barátom – mondta neki, és ráterítette a meleg anyagot –, és a lovamnak köszönd meg, mert a köpenynek ez a része őt takarta!”

Azon az éjszakán Mártonnak különös álma volt: Jézust látta, amint fényes sereveszi körül. A vállán azonban a köpenynek azt a darabját viselte, amit a koldus kapott, és odafordulván az angyalokhoz, mondta: „A katekumen Márton öltöztetett föl engem ezzel a ruhával!” Amikor ezt az álmot egy papnak elbeszélte, az csodálkozva ránézett, és azt mondta: „Az Úr megmondta: Amit egynek a legkisebb testvéreim közül tesztek, nekem tettétek. De úgy vélem, hogy az Úr is készített neked egy ruhát, amelybe föl akar öltöztetni.”

A későbbi évekből elbeszélnek egy hasonló esetet, amely akkor történt, amikor Márton már régen meg volt keresztelve, sőt már püspök is volt, de ekkor már nem elégedett meg a félmegoldással:

A katedrális felé sietett szentmisére, amikor ismét egy alig betakart koldussal találkozott. A kíséretében lévő klerikust előre küldte, hogy hozzon gyorsan valami ruhát ennek a koldusnak. Alighogy az elment, Márton levette saját meleg ruháit, és felöltöztette a koldust úgy, hogy rajta csak egy vékony ing maradt. Amikor az elküldött klerikus visszajött, a koldust nem látta sehol, figyelmeztette Mártont, hogy a misét mindjárt kezdenie kell. Márton magára öltötte a koldusnak szánt ruhát, ami egy zsákszövetből készült gyatra zubbony volt, és így vonult be megrökönyödött papsága szemé láttára a templomba.

(Szentek élete)

MILYEN A MENNYORSZÁG BELÜLRŐL?

Írta: Rédly Elemér

Mindenszentek ünnepén feltekintünk a mennyei szentekre, akik általunk elképzelhetetlen boldogságukban szüntelen dicsőítik Mennyei Atyánkat. Mi is szeretnénk odakerülni, de ahogy Szent Pál apostol is megírta: „Isten fiai vagyunk, ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.” (Róm 8,15–16)

Igen, ahhoz hogy földi életünkben eljussunk az örök életre, követnünk kell az Úrjézust, fehérre kell mosnunk ruhánkat a Bárány vérében. Ő mondta az Utolsó Vacsora után: „Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek. Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmentem, és helyet készítettem már, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.” (Jn 14,1–3) Az Úrjézus szenvedésével és kereszthalálával készített nekünk helyet örök országában, feltámadásával pedig megnyitotta nekünk a boldog örök életre vezető utat.

Földi életünk után Mennyei Atyánk mindnyájunkat hazavár. Jézus azért jött, hogy minket meghívjon, és elvezessen az Atyához. Jézus is meghalt, azonban harmadnapra fel is támadt az örök életre. Ezzel előre jelezte: A halállal nem ér véget életünk. A halál csak átmenet a földi életből az örök életbe. Halálunk után testünk porrá válik, de mi mégis tovább élünk: életünk megváltozik, de meg nem szűnik. Jézus Lázár feltámasztása előtt azt mondta: „Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog. Az, aki úgy él, hogy hisz bennem, nem hal meg örökre.” (Jn 11,25–26.). Ő, aki Jairus leányát is feltámasztotta, ő minket is fel tud támasztani az örök életre.

Bár a hitvallásban minden vasárnap imádkozzuk: „hiszek a test feltámadásában és az örök életben”, mégis sok ember van, aki mégsem hisz az örök életben. Sokan közülük azért nem, mert azt gyerekesen, emberi módon képzelik el. Szent Pál apostol arra tanít, hogy azt még elképzelni sem tudjuk: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt.” (1Kor 2,9.)

Mindenki tudja, hogy ott vagyunk otthon, ahol szeretnek minket. Jézus azt tanítja, hogy Mennyei Atyánk szeret minket, és földi életünk után hazavár az örök életre. Ezt a boldog örök életet mondjuk mennyországnak, örök otthonunknak, ahol együtt részesedünk a Szentháromság boldog örök életében Szűz Máriával, és a mennyei szentekkel, mindazokkal, akik földi életükben szerették Istent és embertársainkat. Jézus, aki onnan jött, hogy majd magával vigyen minket, tudja, hogy milyen jó lesz nekünk ott: Olyan jó, hogy azt elképzelni sem tudjuk. Ott nem lesz sem sírás, sem fájdalom, ott mindenki boldog lesz, mert ott csak örülni lehet.

Hittanórán egy gyerek ezt kérdezte: „Tiszteendő bácsi, milyen a mennyország belülről?” Egy példa segít megsejteni valamit: Ferit büntetésből kizárták a szobából, ahol testvérei tévét néztek.

(Folytatás a 3. oldalon)

RENEZÁNSZ NAPOK KANADA-SZERTE

Mátyás király és a húszéves Kalejdoszkóp közös ünnepe

„Egy ilyen folyóirat segíti az itteni kulturális áramlatokat, a kanadai magyar költőket, írókat. Jó látni, hogy mennyi ilyen jellegű mélyforrás van itt a diaszpórában. Az újság ezeket meg tudja mutatni a hazai magyarságnak” – fogalmazott Forrai Tamás jezsuita szerzetes, a torontói Szent Erzsébet-templom plébánosa szeptember 15-én a húszéves Kalejdoszkóp folyóirat Reneszánsz Nap keretében megtartott jubileumi ünnepségén.

A Mátyás király-émlékév Magyarországa által szervezett kanadai program-sorozatát Edmontonban a Magyar Házban kiállítás megnyitással kezdődött, Torontóban a Szent Erzsébet-plébánián egész napos rendezvénnyel folytatódott és végül, de nem utolsósorban Niagara Falls-on az Árpád Hallban díszelőadással teljesedett ki. A közösségek mindhárom helyszínen Mátyás királyt és a kerekasztalésnapos Kalejdoszkóp folyóiratot egyaránt köszöntötték.

Hősésses, szélfűvások csütörtök este volt, szeptember 13-án Edmontonban mégis teljesen megtelt a Magyar Ház díszterme a Hunyadi Mátyás életréje című kiállítás megnyitása előtt. A vendégeket az esemény két házigazdája, Szenthe Anna, a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai elnöke és a Kanadai Magyar

Kulturális Tanács elnöke, valamint férje, Szenthe Sándor tiszteletbeli konzul, az Edmontoni Magyar Ház elnöke fogadta. Ki hitte volna, hogy a nyitósza-vaikat követő kulturális műsor elején egyszer csak lant hangja fog beszűrődni a terembe, majd kisvártatva belép az ajtón az álruhás Mátyás király, hűséges lantosa kíséretében – pedig így történt!

(Folytatás a 3. oldalon)

A Kodály és a Helikon Táncsoportok tagjai

HITÜNK KÉRDÉSEI

A keresztény hit védelmezői (19.)

Caesareai Eusebiosz püspök, történetíró „az egyháztörténet-írás atyja”. A palesztinai Caesareában született, 263 körül. Krónikája világtörténelmi keretben tárgyalta a zsidóság és kereszténység történelmét. Táblázatokat állított össze, hogy lehetővé tegye a kronológiai összehasonlítást. Legnagyobb munkája az Egyháztörténelem. A mű a kereszténység történetét tárgyalja tíz könyvben, Jézus Krisztus korától 324-ig, Nagy Konstantin Licinius fölött aratott győzelméig.

Eusebiosz igen korán kezdte irodalmi munkásságát. Caesareában gazdag könyvtár állt rendelkezésére. E könyvtár alapjait még Origenész vetette meg, aki magával hozta Alexandriából könyveit. Eusebiosz azt hangoztatta, hogy az egyháztörténelemben a vértanúk története a történetíró legmértőbb tárgya, a róluk szóló okmányok fontos források. A klasszikus kor történetírói ritkán idéztek, nehogy megbontsák az idézetek a mű egységes stílusát. Eusebiosz következetesen hosszasan idézi az okmányokat. Munkájának célja éppen az, hogy lehetőleg minél több anyagot közöljön, és azt közvetlenül tárja az olvasó elé. A másik nagy különbség Eusebiosz műve és a klasszikus történetírás alkotásai között az, hogy az utóbbi rendszerint kortörténetet írt, míg Eusebiosz műve nagyobb részben a régmúlt történelmével foglalkozik. A klasszikus történetíróknál a régmúlt történelme csak keret és bevezetés volt a jelen történelméhez. Számukra a születésükkel kezdődött a történelem. A jelenkor történelmének írásához közeledve a klasszikus történetíró egyre részletesebbé vált.

Eusebiosz Egyháztörténetében a jelen története három könyvben szerepel, ez a mű egésze egyhármadát teszi ki. Egyháztörténete nem a klasszikus értelemben vett elbeszélés, de nem is azonosítható a történelem modern fogalmával. Már munkája elején megjelöli, hogy foglalkozni fog a híres püspökökkel, akik nagyobb egyházi központok élén álltak, a keresztény írókkal, akik szóban és írásban védték a hitet, a vértanúkkal, az eretnek tanítókkal és tanaikkal, a zsidó népet ért csapásokkal, az Egyházat ért üldözésekkel, végül az isteni közbelépéssel, melynek eredményeként vége lett az üldözéseknek.

Az Egyháztörténet Eusebiosz korábbi munkájából, a Krónikából érthető meg. A Krónikában Eusebiosz kísérletet tett a történelmi események időrendbe állítására. Eusebiosz munkásságának nélkülözhetetlen feltétele volt a caesareai és a jeruzsálemi könyvtár, ahol tudatosan gyűjtötték a keresztény írás-

műveket. Az Egyháztörténet időrendi gerincét a Krónika adja. Eusebiosz szinte a semmiből megteremtette a keresztény püspökök, írók, tanítók életének, műveinek kronológiáját. Ezzel olyan színvonalra emelte a keresztény irodalmat, hogy azt a pogány irodalom mellé lehetett állítani. Attekinthetővé vált, ami az antik világban tudományos követelmény volt. Nem elégedett meg az időrendbeli vázzal, hanem összeállította az egyes írók műveinek katalógusát, felkutatott részleteket is.

Nagyon részletesen foglalkozott Eusebiosz a vértanúk történetével. Három forrást használt fel a vértanúk történetének kidolgozásához: a kis-ázsiai és galliai egyházak levelezését, valamint egy szmirnai gyűjteményt. Nem elégedett meg azzal, hogy dokumentumok alapján adja elő a vértanúk történetét. Magukat az okmányokat szólaltatta meg. Gondosan leltározott mindent, ami rendelkezésre állt. A történelmi anyag legnagyobb részét még a konstantini türelmi rendelet kiadása, 313 előtt gyűjtötte össze, és lehetetlen rövid idő alatt feldolgozta. Munkáját a jelenkorról adott áttekintéssel zárta le. Ez a jelenkor vértanúinak története, és Konstantin türelmi rendelete. A konstantini fordulat azonban felülmúlta minden várakozását. Az Egyháztörténet nyolcadik könyvéhez kapcsolódik egy többé-kevésbé önálló mű, a *Palesztina vértanúi*. Ebben a nyolc évvel korábban lezajlott véres keresztényüldözés áldozatainak állított emléket a caesareai püspök.

312–322 között írta meg munkáját Porphyriosz filozófus ellen, tizenöt könyvben *Evangéliumi előkészület* (Praeparatio evangelica) címmel. Porphyriosz azért támadta a keresztényeket, mert a zsidó vallást igazabbnak tartották a hellén filozófiánál. Az *Evangéliumi előkészület* című könyv folytatása egy másik műve, az *Evangéliumi bizonyítás* (Demonstratio evangelica). A mű eredetileg húsz könyvet foglalt magában, ebből tizenöt maradt meg. Az első műben a zsidó vallás ősiségét és fensőbbiségét bizonyította Eusebiosz. A kereszténység elterjedésével

segítettél kinyajmban. Nem szolgáltattál ki ellenségem hatalmának, lábamat tágas helyre állítottad” (Zsolt 31,8–9). Isten üdvössége a szegények felé kinyújtott kezében jelenik meg, mely befogadást kínál, megvédelmez és a barátság érzetét kelti azok felé, akik arra rászorulnak. Ebből a konkrét és érinthető közelségből születik meg a megszabadítás hiteles folyamata. „Minden keresztény személy és közösség arra hivatott, hogy Isten eszköze legyen a szegények felszabadítására és támogatására, oly módon, hogy teljesen beépülhessenek a társadalomba; ez azt feltételezi, hogy tanulékonyak és figyelmesek legyünk a szegények kiáltásának meghallására és megsegítésükre. Elég átfutni a Szentírást, hogy felfedezzük, a jóságos Atya mennyire meg akarja hallani a szegények kiáltását” (Ev Gaud 187)

Ferenc pápa a Szegények világnapjára írt üzenetében megindultsággal említi, hogy ők, a szegények a Márk-evangéliumban szereplő vak Bartimeussal azonosíthatók. Ez a vak az útszélen üldögélt és koldulgatott. Amikor meghallotta, hogy Jézus arrafelé halad el, bátran kiáltozni kezdett: Dávid Fia, könyörülj rajtam! Sokan azonban el akarták őt hall-

mind hangosabban hangzott el az állítás, hogy a keresztények a filozófia területén is elsőbbséget élveznek a görögökkel szemben. A zsidó vallás még az igazságtartalom szempontjából is felülmúlja a görögöket. Amikor Eusebiosz a barbár filozófia felsőbbrendűségét bizonyítja, azokat az érveket használja, melyeket a zsidó apologéták évszázadokkal korábban kidolgoztak. A különbség annyi, hogy Eusebiosz nem a zsidó vallás kiválóságát akarta igazolni, hanem a kereszténységet. A kereszténységet úgy mutatja be, mint folytatóját mindannak, ami Krisztus eljövetelétől a zsidóságé volt. A folytonosság miatt a kereszténység részese annak az ősiségnek, mellyel a zsidóság rendelkezik. Kiválóság tekintetében azonban a kereszténység még az őszövetségi vallást is felülmúlja.

A zsolttárokhoz írott magyarázataihoz Eusebiosz nemcsak a hetvenes fordítást vette alapul, hanem bevonta az újabb fordításokat is (Aquilasz, Szümmakhosz és Theodotion). Úgy találta, hogy az újabb fordítások sokkal világosabbak, jobbakként, mint a hetvenes fordítás. Ezt azzal magyarázza, hogy az új fordítások már az Úr eljövetelétől készülték, a fordítók így jobban megértették az ősi szövegeket.

A caesareai püspök nem volt eredeti teológus, viszont kiválóan ismerte a múltat, nagyszerűen tudott összegezni. A Niceai Zsinaton nem volt hozzá hasonló püspök, aki annyira ismerte volna az Egyház korábbi tanítását, mint ő. Áriusznak pártját fogta, de Origenésznek is lelkes híve volt. A Niceai Zsinat után is tradicionalista maradt. A zsinat után két munkát írt. Az *egyházi teológiáról* a szentháromságtan magyarázata.

Caesareai Eusebiosz munkássága egy átmeneti kort tükröz. Ebben a korszakban különösen olyan püspököknek volt nehéz a helyzete, mint Eusebiosz, aki rendkívüli módon ismerte a keresztény hagyományt, melyet össze kellett egyeztetni az új korszak által támasztott követelményekkel. Lelkesen magasztalta Konstantin korát, de azért nosztalgiával tekintett vissza a vértanúk korára. Hajlott arra, hogy a vértanúkkal a vértanúk korának teológiáját is szentesítse, akkor is, ha az sok ponton kiegészítésre szorult. Két korszak között akart közvetíteni. Az új korszakban hiába próbált a két, egymással szemben álló fél közé állni, az ariánusok számára túl ortodoxnak tűnt, az ortodoxok pedig ariánusnak nézték.

(Folytatjuk)

Gaál Jenő SVD

gattatni, de ő mind hangosabban kiáltott. Isten Fia pedig meghallotta a kiáltását és megkérdezte tőle: Mit akarsz, mit tegyek veled? Mire a vak azt válaszolta: Uram, hogy lássak! (...)

A szegények elsőként tudják felismerni Isten jelenlétét és képesek a tanúságot tenni közelségéről az életükben. Mindazonáltal ahhoz, hogy felülkerekedjenek nyomorúságos életállapotukon, arra is szükségük van, hogy észrevegyék azoknak a férfiaknak és nőknek a jelenlétét, akik törődnek velük, akik segítséget nyújtanak nekik. A Szegények világnapján adjunk testet a zsolttár szavának – kérte a pápa: „A szegények majd esznek és jóllaknak” (Zsolt 22,27). A konkrét karitatív segítség mellett azonban arról sem feledkezhetünk meg, hogy Isten öket is az életszentségre hívta meg. Mindehhez alázat és imádság kell.

Üzenete befejező részében Ferenc pápa arra kér mindenkit, hogy a Szegények világnapját az új evangelizáció lehetőségének tekintsék: a szegények evangelizálnak bennünket, segítsük őket, hogy napról napra mind jobban felfedezzük az Evangélium örömeit.

Vatikáni Rádió

IMASZÁNDÉK

Novemberre

A béke szolgálatáért: hogy a szív és a párbeszéd hangja mindig felülkerekedjen a fegyverek szaván.

A múlt században a világ megtapasztalta két világháború borzalma. Napjainkban sajnos egy olyan világban élünk, melyet, az atomháború veszélye és sok egyéb konfliktus miatt, részletekben viselt borzalmas világháborúnak nevezhetünk. Ezek a konfliktusok, például a különböző földrészek és országokban viselt háborúk, a terrorizmus, a bűnszervezetek tevékenysége, a migránsokat és az emberkereskedelmet áldozatait érintő visszaélések, a környezet rombolása stb. súlyos szenvedéseket okoznak. Mindez hova fog vezetni? Képes-e az erőszak maradandó értékeket teremteni? Vagy az erőszakoskodásból inkább csak a bosszú ördögi köre származik, melynek csupán néhány bandavezér élvezi hasznát?

Az erőszak nem gyógyítja be szenvedő világunk sebeit. Erőszaknak erőszakkal történő viszonzása csak migrációs hullámokat és mérhetetlen szenvedéseket eredményez, mert miatta rengeteget költenek katonai célokra, ahelyett, hogy a fiatalok szükségleteit, nyomorgó családokat, beteget, egyszóval az emberiség többségét segítenék. Sőt, ezek az erőszakoskodások sok ember, vagy talán az egész emberiség halálához vezethetnek.

Jézus kora erőszakos cselekmények kora volt. Jézus mégis azt tanította, hogy az erőszak és a béke igazi csatateret az emberi szív: „Belülről, az emberek szívéből erednek a gonosz gondolatok.” (Mk 7,21) Jézus azt tanította, hogy Isten feltétel nélkül szeret bennünket, és hogy ebből a szeretetből megbocsátás születik. Azt parancsolta tanítványainak, hogy szeressék ellenségeiket (Mt 5,44), és fordítsák oda másik arcukat, ha valaki arcul üti őket (Mt 5,39). Jézus azzal, hogy megakadályozta a házasságtörő asszony megkövezését és szenvedése éjjelén megparancsolta Péternek, hogy tegye hüvelyébe kardját (Mt 26,52), megmutatta nekünk az erőszakmentesség útját. (...) Az olyan ember képes a belső ellenségeskedés megszüntetésére szívében, aki elfogadja Jézus evangéliumát, és akit meggyógyított az Isten irgalmasága. Az ilyen ember lesz a kiengesztelő és eszközözve. Assisi Szent Ferenc szavaival élve: „Amikor száddal hirdeted a békét, gondoskodj arról, hogy még nagyobb béke uralkodjék szívedben.”

Jól mondta XVI. Benedek pápa: „Világunkban túl sok az erőszak és túl sok az igazságtalanság, ezért csak még nagyobb szeretettel és még nagyobb jósággal lehet a világ baját orvosolni. Ez a még nagyobb szeretet Isten ajándéka. Keresztények számára az erőszakmentesség nem valami taktikai viselkedést jelent, hanem személyes életmódot, annak az embernek az életmódját, aki annyira meg van győződve Isten szeretetéről és hatalmáról, hogy nem habozik a gonoszsgot csupán a szeretet és igazság fegyverével legyőzni. Az ellenségszeretet a krisztusi forradalom lényege. Az evangéliumban olvasható ellenségszeretet-parancsot joggal tartjuk a keresztény erőszakmentesség alaptörvényének. Ez nem azt jelenti, hogy engedünk a gonosznak, hanem azt, hogy jóval viszonzunk a rosszat, és ezzel megszakítjuk az igazságtalanságok pokoli körét.”

Az erőszakmentesség nem jelent passzivitást. Kalkuttai Teréz anya mondta: „Nekünk nincs szükségünk romboló bombákra és ágyúkra, hogy békét teremtünk. Elég, ha találkozunk és szeretjük egymást. Ha ezt tesszük, képesek leszünk legyőzni minden rosszat a világban.”

Ferenc pápának az ötvenedik világbékenapra 2016. december 8-án mondott beszédéből

Nemeshegyi Péter SJ

HALLGASSUK...

(Folytatás az 1. oldalról)

Valószínűleg ez csepp a tengerben, mindazonáltal a megosztás jele azok felé, akik segítséget szenvednek, hogy érezzék a testvérek segítségét. (...)

A harmadik elemzett íge a megszabadítás. A Biblia szegénye abban a bizonyosságban él, hogy Isten közbeavatkozik a javára és helyreállítja a méltóságát. Az ember nem keresi a szegénységet, azt az önzés, a gőg, az irigység és az igazságtalanság teremti meg. A cselekedet, mellyel az Úr megszabadít, az üdvösség tette mindazok felé, akik feltárták az Úrnak saját szomorúságukat és félelmüket. A szegénység börtönét szétöri az Úr közbelépésének a hatalma. Zsoltárok sora meséli el az Úr szabadító tetteit, mint például a 22. zsoltárban olvassuk: „Hiszen ő nem szégyellte, nem vetette meg a szegény nyomorát, nem rejtette el előle arcát, meghallgatta, amikor hozzá kiáltott”. Az Úr arcát szemlélve a közbelépését, a barátságát és üdvösségét tapasztaljuk meg: „Ujjonghatok és örülhetek jóságodon, mert kegyesen tekintettél nyomorúságomra, és

RENEZSÁNSZ NAPOK KANADA-SZERTE

(Folytatás az 1. oldalról)

Volt is nagy csodálkozás és nevetés a közönség soraiban, s csakhamar előkerült a szütyőből az „Itt járt Mátyás király” szövegvetésű hasábfá is – no nem *A kolozsvári bíró* című meséből, de kicsit hasonlóan ahhoz –, hogy Szenthe Sándor kezébe kerülve örökké emlékeztesse az edmontoni Magyar Ház vendégeit: a március óta újra országát járó álruhás uralkodó az albertai tartomány-székhely magyarjaihoz is ellátogatott!

A felvidéki (galántai) születésű, Budapestben élő, augusztusban Magyar Ezüst Erdemkeresztelést kitüntetett Csádi Zoltán színész, rendező, a dunajvárosi Bartók Kamaraszínház igazgató-helyettese ajkán különösen csengett Sajó Sándor *Magyarnak lenni*, Kányádi Sándor *Valaki jár a fák hegyén*; Előhang és József Attila *A Dunánál* című költeménye, s igen pompásan rimeltek e rímekre a Somorjáról érkező Németh Imre és a kecskeméti zenész-pedagógus Homoki Zsolt, azaz a Gaudium Duó fúvóshangszereken és lanton megszólaltatott dallamai.

Kedves pillanatai voltak a rendezvénynek, amikor Szenthe Anna, a *Megavers a Diaszpórában* szavalóverseny kanadai útnakindítója átadta az edmontoni résztvevőknek az idej díjakat, és szolt arról, hogy a Szolnok TV kezdeményezéséből kiágazó vetélkedő mára a világ legnagyobb szavalóversenye lett. „Az internetnek köszönhetően az óriási távolságok ellenére megismerhetjük egymást és felfedezhetjük a magyar irodalom kiemelkedő alkotásait. A költészet ugyanis összeköt és egy új közösséget alkot, éljünk bárhol is a világon” – fogalmazott a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai elnöke.

A Hunyadi Mátyás életereit bemutató kiállítást Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója nyitotta meg. Mint mondta, kivételes pillanat ez a minden magyar összetartozását jelképező Magyarság Háza életében, hiszen itt, több ezer kilométerre az anyaország szívéből is jelét adhatjuk együvé tartozásunknak. És kivételes pillanat a Mátyás király-emlékévé történetében is, hiszen térben a legtávolabbi helyszínen eleveníthetjük fel igazságos uralkodónk emlékét. Tőlünk nézve térben a legtávolabbi helyen vagyunk, lélekben, hitben és meggyőződésben viszont egymáshoz közelebb nem is lehetnénk. Ez hozott össze bennünket ma, és a szándék, hogy megmutassuk egymásnak: olyan nemzet fiai vagyunk, akik a jövőbe tekintés mellett képesek a múltba is visszanézni, képesek a valahai jó példákából, az egykori tanulságokból, bölcsességekből napjainkra és holnapjainkra nézve is okulni, meríteni – hangsúlyozta.

Szeptember 15-én, az új tanév első tanítási napján Torontóban a Szent Erzsébet-plébánia előtti téren a Mátyás király-emlékévéhez kapcsolódó Reneszánsz

Nap Szenthe Anna elnök asszony és Palkovits Valér főkonzul ünnepi szavaival s abban Laky-Takács Péter konzul bemutatásával vette kezdetét. Ekkortájt a gyermekek között itt-ott már felbukkant az álruhás Mátyás király és hű lantosa, a közönség pedig a plébánia közösségi termében egyre gyülekezett, rövidesen ugyanis Csibi Krisztina megnyitotta a *Pennaforogatók Mátyás király udvarában* című, az erdélyi *Napsugár*, *Szivárvány* és más gyermeklapok és -könyvek fiatal illusztrátorainak alkotásait felvonultató kiállítást.

A program a Csángó Unchained együttes vezetésével reneszánsz táncszínpaddal folytatódott, majd a Gáspár Gyula vezette amatőr felnőtt színjátszókör mutatott be néhány Mátyás királyról szóló, ötletesen megrendezett színpadi jelenetet, alaposan megnevetette a közönséget!

A következő két órának a Kalejdoszkóp Hagyományörző Klub volt a házigazdája. A megalapításának huszadik évfordulóját ünneplő, kéthavi, angol-magyar irodalmi-kulturális folyóirat születésnapj gáláján, Forrai Tamás köszöntőszavait követően Balla Sándor, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács alelnöke szolt a jelenlévőkhez, majd Szenthe Anna átadta a Megavers a Diaszpórában ez évi díjait a torontói résztvevőknek. Mi több, a hatéves, versenygyőztes Buda-Gödröi Olivia szavallatát meg is hallgathattuk: Kovács Barbara *A csacsi* című versét mondta el, egy szürke plüsscsacsival a kezében! Őt Király Karina, a Megavers tavalyi győztese követte a mikrofonnál, de az ifjú lány ezúttal nem szavallt, hanem énekelt, mégpedig gyönyörűen, Sajgó Szabolcs *Palástom, palástom* című versét.

Budai Izabella és Alheli Pimienta fuvolaművészek régi magyar táncok dallamait játszották, óriási sikerrel. Csádi Zoltán a *Kalejdoszkóp* hasábjairól válogatott, klasszikus és kortárs versek mellett olyan dalokkal is megörvendeztette a közönséget, mint *A szabadság vándorai*; *A fényeken túl* vagy az Ismerős Arcoktól a *Nélküled* című „másodhimnuszunk”. Mindemellett a torontói közönség is hallhatta a Gaudium Duót is, sőt a *Tavaszi szél vizet áraszt* népdalunkat együtt is énekelhette a két neves muzsikussal.

A következő pillanatok számos meglepetést sorakoztattak fel Dancs Rózsa író, főszerkesztő és férje, Telch György, a folyóiratot kiadó Kalejdoszkóp Hagyományörző Klub elnöke számára: húsz írásos köszöntőt összefűző gyűjteményt; Szász István Tas 920 oldalas dedikált könyvét (*Hitel Nemzetpolitikai szemle*);

lyeket ember el nem mondhat. (2Kor 12,2-4) Ha a mennyországi boldogság olyan lenne, amilyent emberi ésszel el tudnánk képzelni, amit emberi szavakkal el lehet mondani, akkor az nem biztos, hogy mindenkinek jó lenne.

Ezért felmerül a kérdés: Milyen a mennyország, hogyan „képzeli el” az örök élet boldogságát? Jézus tanítása és példabeszédei alapján egy dolgot biztos elmondhatunk, a mennyek országa olyan ajándék lesz számunkra, amiért érdemes mindent odaadnunk, még a földi életünket is.

Az istengyermeki kegyelmi élet a megkezdett örök élet. Aki megtapasztalta ennek az istengyermeki kegyelmi életnek, Isten szeretetének az örömét, az sejti, hogy milyen nagyszerű lehet azoknak, akik részesei lehetnek a Szentháromság boldog örök életének.

a Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadó elismerő oklevelét; valamint három videóüzenetet, melyek közül egyiket kiadónk vezetője küldött. Ebben Czoborczy Bence így fogalmazott: „*A Kanadában immár két évtizede megjelenő újságot minden szempontból testvérlapnak tekintjük, hiszen mindkét orgánom az anyaországtól távol élő magyarságot kívánja szolgálni. Közös célunk és feladatunk, hogy minden egyes lapszámmal a szülőföld egy darabját nyújtuk át olvasóinknak, s a Krisztus felé vezető úton segítségük előrehaladásukat. A Jóisten áldja meg a szerkesztőket, a kiadót és a lap valamennyi olvasóját! Kívánom, hogy még sokáig végezhessék értékes munkájukat!*”

Az est folytatásában Dancs Rózsa átnyújtotta a vendégeknek a jubiláló *Kalejdoszkóp* legfrissebb számát, amely Mátyás király tematikus kiadásként köszönti az igazságos uralkodót és a tiszteletére szervezett emlékévet.

A műsort, egyúttal a torontói Reneszánsz Napot – amelynek ideje alatt az érdeklődők megtekinthették Kralovszky Balázs fotóművészt, a Kanadai Magyar Képzőművészek Egyesülete és a Magyar Fotóművészek Szövetsége tagjának *Évszakok* című kiállítását – a Kodály és a Helikon Táncgyüttesek tagjainak csodálatos palotása zárta.

Forrai Tamás az ünnepségen

ELHUNYT ZSURKAI JÁNOS NY. PLÉBÁNOS, A REGENSBURGI EGYHÁZMEGYE NY. EGYHÁZI JOGÁSZÁ

Életének 88., papságának 64. évében, 2018. augusztus 22-én, Szentendrén.

Zsurkai János 1930. augusztus 31-én született Nyírtasson, háromgyermekes családból. Négy elemi és szülőfalujában, 1940-től öt éven át Kisvárdán a Bessenyei György gimnáziumban tanult, három évet Egerben a cisztereknek, mint küsszeminarista az egyházmegyei Papnevelő intézet küsszemináriumában. 1949-ben Egerben érettségizett az államosított Gárdonyi Géza ciszter gimnáziumban.

1949–1955-ig az egri Papnevelő Intézetben, Teológiai Főiskolán teológiát tanult. 1955. június 19-én az egri székesegyházban Brezanóczy Pál érsek pappá szentelte. 1955. szeptember 1-től 1956. november 21-ig káplán volt Tiszaörsön.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc idején Ausztriába menekült, a Bécs melletti Traiskirchen-i tábortba került, ahol hamarosan a menekült magyarok lelkesze lett. 1956. december 13-án Stefan László püspök áthelyezte Kaisersteinbruckba, a magyarok új menekült tábortába, majd St. Pöltenbe került, a Kanadába készülők magyar menekültek új tábortába, ahol 1957. szeptemberig szolgált. Innen Judenauba került – Tulln mellett, ahol a magyar gyerekeknek internátust nyitottak, és itt lett hitoktató lelkesz 1959. július 1-ig. Innen visszakerült Traiskirchenbe, aztán Bécs Kagranban szolgált a magyar menekültek új tábortában, majd Astenben 1960. októberig, Linz mellett, St. Florian közelében, a nemzetközi menekültek tábortában, ahol 14 náció élt együtt.

Ekkor Mester István római tanulmányi ösztöndíjat szerzett számára, és 1960. október 15-től Rómába került a Pápai Magyar Intézetbe és a Laterán egyetemen jogot tanult 1963. június 30-ig, és egyházi jogi doktori diplomát szerzett. Közben Ipoly Ottót, az olaszországi menekült magyarok lelkeszét is he-

Szeptember 16-án Niagara Falls-on az Árpád Hall is helyet adott a Mátyás király-emlékévet és a *Kalejdoszkóp* ke-rek születésnapját köszöntő eseményeknek. Itt Szóke János, a Niagara Falls-i Árpád Park elnöke és Palkovits Valér főkonzul köszöntötte a nagyszámú közönséget, majd itt is megjelent az álruhás Mátyás király hű lantosával egyetemben, a kultúrműsor pedig minden más tekintetben megegyezett a két korábbival. Itt is átvették díjait a Megavers a Diaszpórában verseny résztvevői, és a hatéves Lacroix Chase Hunor kisfiú szavallatát is meghallgathattuk. Csádi Zoltán és a Gaudium Duó megszólalásait itt is nagy tapssal jutalmazta a közönség.

A *Hunyadi Mátyás életere*i című kiállítást megnyitó szavaiban Csibi Krisztina emlékeztetett Széchenyi István szavaira, melyek szerint „*A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni*”. *Mi pedig itt mindannyian jövőt akarunk építeni, és ameddig vannak erre elkötelezett személyek, közösségek, intézmények, folyóiratok és ünnepi alkalmak, addig ez sikerülni is fog* – tette hozzá a Magyarság Háza igazgatója.

Edmonton, Toronto és Niagara Falls magyar közösségei, karöltve az anyaországi delegációval, a szeptember közepi eseményekkel éppen ezt üzenték: hogy jövőt akarnak építeni – s példát is mutattak arra, miként teszik ezt. Adjon a Jóisten erőt mindannyiunknak a munka folytatásához!

Varga Gabriella
(Fotók: Kralovszky Balázs)

MILYEN A ...

(Folytatás az 1. oldalról)

Hallani nem hallhatott semmit a filmből, csak testvérei ujjongását hallotta. Belesett a kulcslukon. A képernyőt nem látta, de testvérei sugárzó arcáról leolvashatta, hogy milyen nagyszerű látványban van részük.

A Szentírás három emberről szolt, akik „bepillantottak” a mennybe. Izaiás próféta és János apostol, akik arról számolnak be, hogy az angyalok és a szentek a mennyben önfeléd örömeiben vég nélkül dicsérik az Istent. Szent Pál apostol pedig így vall erről: „Tudok egy Krisztusban élő emberről, aki tizenégy évvel ezelőtt elragadtatott a harmadik égig. Ez az ember elragadtatott a paradicsomba, és kimondhatatlan szavakat hallott, ame-

lyettesítette, aki 1962-ben a Szentföldre ment hathónapos tanulmányi útra.

1963. december 13-án Zágon József, az Exsul familia rendelkezések értelmében, Los Angelesbe küldte a Szent István Plébániára magyar lelkesznek, ahol, mint káplán működhetett a plébánia angol, spanyol, német és magyar nyelvű hívei körében. 1967. szeptemberben visszatért Rómába, ahol 1969-ig a Szent István Házban lakott, és a Laterán egyetem könyvtárában végzett kutató munkát, miközben egy magyar öregotthonban is tevékenykedett.

1969 tavaszán bajor barátainak közbenjárására, Karl Hoffmann regensburgi generál vikárius meghívására Németországba jött és a Regensburgi püspökségen, az *Offizialat-on „defensor vinculi”* – kötelékvédő – beosztást kapott, és ezen szolgálata mellett a steinbergi plébánia lelkipásztora is lett, ahol 1969. március 15-től jó 25 éven át szolgált. Évente többször is zárandoklatot szervezett és vezetett Rómában. A müncheni magyar zárandokokat is többször elkísérte az Örök Városba. 1997. szeptember 1-jén nyugalmába vonult és hazatért Magyarországra. Szentendrén élt és egyik rokona gondozta.

Zsurkai János atya, nyugdíjas plébános, egyházmegyei jogász 2005. június 28-án mutatta be aranymiséjét a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszónya-kápolnájában. 2007. július 7-én Egerben találjuk diáktársai körében; ekkor ő köszönti a Ciszterci Diákszövetség Egri Osztálya (CDEO) XI. Közgyűlésének résztvevőit. Életének utolsó szakaszában nagy visszavonultságban élt, sokat betegeskedett és szenvedett, komoly ápolásra szorult.

Az elhunyt lelkipásztortól 2018. szeptember 10-én a budapesti Szent Gellért templomban (XI., Bartók Béla út 149.) mutattunk be szentmisét, majd a templom urnatemetőjében helyeztük el hamvait az örök élet reményében.

Cserháti Ferenc püspök

Gyerekeknek

KI LEHET SZENT?

A hittanórákon vagy a szentmiséken sokszor hallhattál már szentekről. Talán Neked is eszedbe jutott már, hogy vajon kik is pontosan a szentek? Kiből lehet szent? Kiket avat szentté az Egyház? A szó tágabb értelmében szentek mindazok, akik Istennek tetsző életet élnek és komoly igyekezettel teljesítik parancsait. Tehát minden emberből lehet szent, Belőled is! Szenteknek valljuk azokat, akik nemcsak szentül éltek, hanem üdvözültek, és most már Istent színről színre látják. Szűkebb értelemben pedig azokat nevezzük szentnek, akiket az Egyház példaként állít elénk, akiket boldoggá vagy szentté avattak. Az ő közbenjárásukra csodák történtek.

Sok szent esetében láthatjuk, hogy elhagyták a „világi” életet és egy nagy elhatározással új életet kezdenek. Ez történt a magyar fiatalok védőszentjével, Szent István király gyermekével, Szent Imre herceggel is, akire ebben a hónapban, november 5-én emlékezünk. Az ifjú Imre a veszprémi Szent György-kápolnában égi hangot hallott, hogy testi-lelki szüzességben töltsé életét. Így is lett.

Az Életünk mostani számának 2. oldalán olvashatsz egy olyan szent püspökről, aki a Római Birodalomban, a ko-

rai kereszténység idején, a Krisztus utáni 3–4. században élt. Nem is gondolnád, de Szent Eusebiosz püspök – merthogy róla van szó – egészen különleges módon kapcsolódik Szent Imre herceghez.

Imre herceg halálakor és halála után sok csodás esemény történt a legenda szerint, az egyik ilyen Szent Eusebioszhoz kötődik: „...ugyanabban az órában, amelyikben Szent Imre meghalt, Szent Eusebiosz, a palesztinai Caesarea érseke, amikor a papsággal és a néppel együtt körmenetben vonult, angyalok kellemes hangját hallotta a magasban. Szívét egészen kitérve Pannónia első királyának, Szent István fiának, Szent Imrének a lelkét látta felfelé vitetni. De ott volt az ördögök sokasága is, mintha valamit még felfedezhetnének benne, hogy ennek a nagy hitvallónak még valami akadályt állíthassanak. És amikor Szent Eusebiosz ezen a látomáson elcsodálkozott, ugyanebben az órában hallotta felülről, hogy Szent Imre lelke ujjongással vitetett a mennybe.”

Mi is lehetünk szentek, és akkor Eusebiosz püspökhöz hasonlóan mi is megláthatjuk a mennyországban Imre herceget és valamennyi szentet.

Kovács Péter

CSERKÉSZEK ZARÁNDOKLATA FRAUENKIRCHENBEN

Az elmúlt évhez hasonlóan a Magyarországi Európai Cserkészek Egyesület felfedezői – így hívják a 11 és 16 év közötti cserkészfűikat – idén is zarándoklatot kezdtek a tanévet szeptember 8-án.

A cserkészek kerékpáron zarándoklatok Mosonmagyaróvárról a burgenlandi Boldogasszony (Frauenkirchen) bazilikájához a Szűzanya születésnapja, Kisboldogasszony ünnepe alkalmából. Az indulás előtt Bodó Zoltán magyaróvári plébános megáldotta és arra buzdította őket, hogy a zarándoklat fizikai fáradságait az új cserkészeti év szándékaiért ajánlják fel az Úrnak a Szűzanya közbenjárásával.

A Magyarországi Európai Cserkészek a 1990-es évek elejétől kezdve tagjai a UIGSE-nak (Európai Útmutatók és Cserkészek Nemzetközi Uniója), melyet 1956-ban alapítottak, s a Szentszék által 2003-ban elismert mint Krisztus-hívők hivatalos társulása a kánonjog szerint.

Az ugyanazon nevelési módszer alkalmazása az egyes nemzeti egyesüle-

tekben jelentősen megkönnyíti az együttműködést nemzetközi szinten. Például július 27. és augusztus 5. között a mosonmagyaróvári csapat felfedezői két olasz csapat vendégei voltak a friuli Elő-Alpokban, míg tavaly a lengyel és a szlovák cserkészekkel együtt verték fel sátraikat a Zempléni-hegységben.

A nemzetközi összefogás azonban nemcsak a nyári táborozások során, hanem az évközből felmerülő feladatok megoldásában is megmutatkozik: idén májusban a mosonmagyaróvári cserkészek a Pozsonyi Európai Cserkészek segítségével farönkökből és kötelekkel építettek mászókat a magyaróvári Szűz Mária Királynő és Szent Gotthárd-plébánia által szervezett családi napra.

Magyarországi Európai Cserkészek/
Győri Egyházmegye

MAGYAR NYELVŰ OKTATÁS HORVÁTORSZÁGBAN

Természetes törekvése a horvátországi magyaroknak, hogy ugyanolyan lehetőségeik legyenek, mint a magyarországi horvátoknak – mondta Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi, nemzetiségi kapcsolatokért és az üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkára kedden telefonon az MTI-nek.

A politikai és Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ (HMOMK) ünnepélyes tanévnyitóján vett részt Eszéken. A HMOMK az egyetlen magyar tannyelvű középiskolai központ Horvátországban, amely falai között óvoda és általános iskola is működik. Az államtitkár kiemelte, hogy Magyarországon három horvát iskolaközpont van: Pécsen, Hercegszántón és Budapesten, valamint most indult egy új óvoda és általános iskola Szombathelyen is. Az elmúlt nyolc-kilenc év (magyarországi) nemzetpolitikája nagyon sok lehetőséget biztosított a magyarországi horvátok számára – tette hozzá. (...)

Soltész Miklós megköszönte a pedagógusoknak, a horvátországi magyar politikai és egyházi vezetőknek, lelkészeknek és hitoktatóknak, hogy megőrzik a gyermekeket magyarságukban, valamint próbálják ápolni és erősíteni a nyelvet, azon gyerekek számára pedig, akik vegyes házasságból születtek, visszaadják a magyar nyelvet. Kiemelte: természetes, hogy akik Horvátországban születtek, hűséges állampolgárai az országnak, de a másik oldalról az is teljesen természetes kell legyen, hogy amennyiben magyarként születtek, megőrizték nemzetiségüket, megtartásuk és tovább adják azt.

Mind mondta: a másik üzenet az volt az ott élő közösség számára, hogy kereszténynek is meg kell maradniuk, hisz annak köszönhető, hogy Eszék-Baranya megyében, ahol a magyarság őshonosan él, ezer éven keresztül megtarthatta magyarságát és nyelvét. „Ezért ne féljenek megvallani hitüket, bármely felekezetbe is tartoznak” – húzta alá. (...)

Hirado.hu

KI VOLT JEAN-PIERRE PEDRAZZINI?

Nem tudtam. Honnét is tudhattam volna, amikor a forradalom után már csak negatívot hallhattunk a világtörténelmi eseményekről, hivatalosan ócsárolták a szabadságharcosokat, a felkelést. Pedrazzini franciákként is forradalmunkhoz tartozott, hát nem eshetett róla szó azokban az akasztásos időkben. Egyet mégsem tudtak nálam mindmáig kitérőlni: a legnagyobb örömeimet. Amikor pár napra úgy éreztük, győzött a forradalom, ezzel megszabadultunk az átkos korszak diktatúrájától, hiszen az oroszok kivonultak a fővárosból. A felszabadulás öröme kihatott az emberekre a romos, leszaggatott villamosvezetékes körútra, és ez a beláthatatlan tömeg ugyan céltalanul, de boldog közösségben hullámozott kézen fogva, ölelkezve, örömmittan azzal a tudattal: felszabadultunk! Ami ugyancsak feltűnő volt a nyomasztó évek után: újra mosoly ült az arcokon. A jó érzés akkori örömetől még 62 év után is libabőrös leszek.

Tizennyolc éves voltam, a férfivá érés és tettekeszség korában. Tettekeszség? Külvárosi utcánk előtt két orosz tank állt – a mi házuk a második volt –, biztosítani a városbelsőbe vonuló eltiprók útját, és lőttek arra, ami mozgott. Lőttek? Oszlótársam az út másik oldalának üres telkéről próbálta ezeket megközelíteni, szitává lőtték. Holttestét csak néhány nap múltán lehetett a helyszínről elhozni, amikor a gyilkos tankosok elvonultak.

Beszorultunk a házba, a rádió mellé, de ahogy lehetett, teherautókra kapaszkodva a városba, a borzalmak színhelyére mentünk.

Örömmünk, a szabadságharc beteljesülése nélküli emlék maradt. Amikor eletem lett a kádári családságokból, emlékeimet is magammal hozva eljöttem az országból.

Éltünk. Egy alkalommal Locarnóban jártunk a temetőképalma híres középkori falfestményeit megnézni, láttunk ott még szép szecessziós kriptáépületeket, ezekre is kíváncsiak lettünk. A legnagyobb homlokzatán Pedrazzini név volt olvasható. Belsejé nagy, ünnepélyes mozaikok díszítették. Mint a lakások szép szobájában, itt a síremlékeken álltak „lakóik” keretezett fényképei ünneplőben a múltból mosolygva a látogatóra. A képek egyike a padló sírlapján állt. Jóképű fiatal férfi arca, a keret egyik sarka feketével, a másik piros-fehér-zöld szalaggal átkötve. A kép előtt kis tábla francia szöveggel: „Jean Pierre Pedrazzini les Hongrois libres 1956*1986”, amit ugyan nem értettem, de a Hongrois és 1956 áramütéséért ért. Ez csak velünk lehet kapcsolatos.

A közelben régiségüzlet kirakata magyar tárgyakkal is, és Triznya Mátyás római akvarelljeivel. Ide is be kell menni! Az ajtónyitásra csengettyű bilent, hangjára az emeletről ívelő lépcsőn karsú, talpig fekete ruhás hölgy vonult le. Köszönések; a német nyelvű kérdés: van-e az üzletnek magyarországi kapcsolata?

– Beszélhetnek velem magyarul, Pallavicinivel vagyok.

– A grófi családból?

– Igen, a férjem volt az egyik magyarországi ágának grófja. Olaszországban

nevelkedett, a háború után vett feleségül, és Angliába távoztunk. Mond magának a Vadnai Zsuzsa név valamit?

– Mint a Szabad Európa Rádió szorgalmas hallgatójának, igen, a kedvelt Forgószinpad svájci részének tudósítójaként.

– Az én voltam, lánykori nevemmel.

– Hogyan jutott a Triznya-képekhez?

– Úgy, hogy amikor Rómában éltünk, az ottani nagyon jó társasághoz tartoztunk, az ún. „Triznya-kocsmában”, amit feleségével, a Szőnyi lánnyal vezettek. Szép idők voltak azok. Egyszer ennek is vége lett, utána már nem tartottuk érdekesnek Rómát, férjemmel ide, Svájcba költöztünk. Ismeri talán Triznyát?

– Igen, de nem személyesen. Onnét, hogy egykori képzőművészeti tanárom a zebegényi Szőnyi-társasághoz tartozva vezette be az akvarellezés mikéntjébe. De nem csak ebbe: azon is tanakodtak, hogyan lehetne a Rákosi-időkben a határon át kijutni feleségéhez Bécsbe, ami végül sikerült is. A másik forrás az Életünk újság volt, írtak róla és közölték is tőle római ak-

varelleket. Nekem is lenne kérdésem a temetőben ért meglepetésemről, bizonyos Pedrazzini-ről, a családi kriptában lévő képe alatti szöveggel kapcsolatban.

– Mutassa, tudok franciául. Ez a Pedrazzini az 1956-os magyar forradalom áldozata, ott lőtték agyon, és a kis táblát az itteni magyarok tették ki a harmincéves évfordulóra. Ismertem a családot. Nagyon régi, előkelő svájci nemesi család, egyik tagja a háziorvosunk volt. Az áldozat Franciaországban élt.

Most már a név ismeretével utána lehetett nézni annak, tulajdonképpen ki is volt ez a Pedrazzini. 1927-ben született, a Paris Match fiatal, mégis már nagyobb zszurnalisztikai múlttal rendelkező fotóriportere. A forradalom hírére Budapestre érkezett, és lelkesen járta, fényképezte az eseményeket. Így került 1956. október 30. reggelén a Köztársaság téri harcokhoz, ahol a hírhedt pártház előtt folytak a harcok. Egy kapualjba húzóda az éktelen lövöldözésekben eltalált gyerek jalkiáltását hallva kiszaladt, hogy a sebesültet onnét elhozza, de a fiú mellett ő is áldozat lett: golyózápor terítette le. A kezéből kiejtett hűség, „társát”, Leica fényképezőgépét egy egyenruhás férfi taposta darabokra. Pedrazzini a Péterfy Sándor utcai kórházba vitték, megoperálták. Családja Párizsba hozatta, ahol a leggondosabb kezelésekkkel sem tudták széttronsolt lábait, gerincét meggyógyítani. 1956. november 7-én, 29 évesen meghalt. Posztumusz a francia Becsületrend lovagja.

Így „találkoztam” én Pedrazzinnal. A Köztársaság téri harcok színhelyén is jártam akkor (ha jól emlékszem) a szörnyű események utáni napon, amikor a tömeg már gyászolt és próbálták az állítólagos rejtett pártházi pincebörtönt megtalálni.

Pedrazzini – ahogy kollégái nevezték –, a szabadság fotósa a mi vértanú hősi, aki a veszített szabadságvágyunk harcában a legdrágábbat: életét adta. Kötelességünk lenne emlékét őrizni, ápolni.

Misch Sebő, Neuweiler (Németország)

Pedrazzini szobra a budapesti Köztársaság téren

NINCS MÁS KIÚT

Élni életveszélyes – olvastam egyszer, még fiatal koromban, egy lepukkant vendéglátóipari egység félreeső helyiségének falára firkálva, néhány egyéb bölcsesség és sok-sok ostobaság és disznóság között, ahogy ez a falfirka műfajban lenni szokott. Mi tagadás, bólogattam, és ellenállhatatlan vágyat éreztem, hogy magam is megszólaljak az ügyben – akkoriban internetes üzenő fórumok helyett az ilyen falra firkantás volt az oda-vissza működő közösségi kommunikáció egyik lehetősége. Odaírtam – tudja meg más is –, még senki nem került ki belőle élve. Mármint az életből.

Ezen tűnődtem tavaly is, halottak napja előestéjén a temetőben sétálva. A szél-fúttá mécses- és gyertyalángok imbolygó fényei között járkálva nézem a névre szóló kijáratokat: erre megyek majd én is. A földi életből nincs más kiút. Az ideig vezető ösvény utolsó szakaszai lehetnek különbözők: „tragikus hirtelenség”, „hosszú szenvedés”, vagy egyszerűen csak végső elgyöngülés: aztán a kapu – a személyre szabott és mégis egyforma. Idégek egymást elkísérik: fizikai értelemben ennél közelebb nem juthatunk azokhoz, akik végleg elmentek.

Óh jaj, meg kell halni... – sóhajt versében (Ősz és tavasz között) Babits, és sóhajtunk mindannyian rokonaink és barátaink halálán, és megérezve lassan-lopakodva vagy éppen csörtetve közeledő saját elmúlásunkat. Rémisztő valósága az életnek: óh jaj, meg kell halni... De tényleg nincs más kijárat ebből a földi létből. De miért a kijárat? Miért kell elhagyni a létet? – kérdezi a hívő ember is (ismét egy Babits-idézet): miért nő a fű, hogyha majd leszáradsz, miért szárad el, hogyha újra nő? A hitetlen, aki szerint a halállal mindennek vége, vége..., nem is kérdez, mert kitől kérdezen? Lehet-e kérdőre vonni azt, aki nincs? Hívőként, persze, tudjuk, hogy az a létezés nem ennek a folytatása, hanem valamiféle kiteljesedés, tudjuk és hittel valljuk ezt, bizván bízva és kissé remegő szájszéllel, mert hitünk egyetlen ígéretre alapul, semmi másra: nincsenek szemtanúk, akik látták, mi is van odaát – a nem ismert tartományban, melyből nem tért meg utazó...

Óh jaj, meg kell halni. Meghalni azonban – egyre világosabban látom – nem egyszer kell, nem akkor majd, hanem időről időre újra, olykor nap mint nap. Kisebbség-nagyobb mértékben. Mert bizony igaz, hogy – megint Babitsot idézzük – minden lemondás egy kis halál. És lemondani sűrűn kell – ahogy mind több és több lesz a kötelelenség, vagy ahogy folyamatosan fogynak az erők és a lehetőségek –, egyre többször. Sok-sok kis nagypéntek követi egymást az emberélet naptárában, amelynek lényege elsősorban nem is a testi szenvedés, hanem a kilátástalanság és az elhagyatottság: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem...?!”

Ki van találya ez a világ...! Benne az áldott szenvedéssel, amelytől minden normális ember borzad és menekül – ha teheti, és ameddig teheti. De sokszor nem teheti. „Ez a szerencsém”, mondta egyszer régen egy öreg orvos ismerősöm, „a szenvedés az, ami lassan kedvet csinál az embernek a meghaláshoz. Különben egészen belepusztulnánk a halálba...” Kezdem belátni, hogy igaza volt Bense doktor úrnak.

Hosszú és fájdalmas az elmúlt esztendő vesztésglistája... Az ő haláluk kicsit az enyém is, mert minden halállal én leszek szegényebb, egy kicsit meghalok minden vesztéssel, elhagyatással. Szóval, ahogy a gyertyák és a mécsesek imbolygó fényében ballagok a temetőben a kijárat felé, tudom is, meg érzem is: bármerre indulnék is – a kijárat felé ballagok.

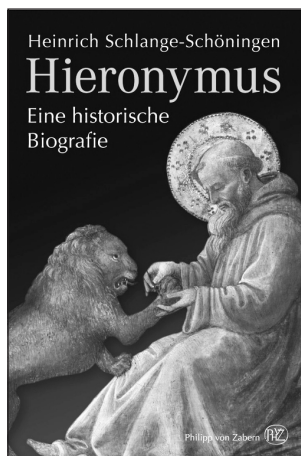
Kipke Tamás

ÚJ KÖNYV SZENT JEROMOSRÓL

Kevés szentről készült annyi festmény és rajz, mint Jeromosról. Elég, ha Ajtosi Dürer egy közismert rézmetszetét említjük, vagy két, egymástól tematikájában alapvetően eltérő festményét: az egyik, a lisszaboni Régi Képtárban, akár portrénak is beillik, mert ezen a művész a szentet szemből ábrázolja, amint a nézőre veti tekintetét, mutatóujját pedig a mulandóságot jelképező halálfejen nyugtatja. Dürer másik, Szent Jeromosról festett képe a londoni Nemzeti Képtárban látható, ezen a szent sziklás háttér előtt könyvvel a kezében vezekel. Mögötte az az oroszán pihen, amelynek mancsából – a legenda szerint – kihúzza a tuskát.

A IV. század derekán, a Római Birodalomban, Dalmácia és Pannónia határán, a mai Csáktornya közelében, jómódú keresztény családban született és magas kort megélt szentről bőséges irodalom áll a rendelkezésre. Most Heinrich Schlange-Schöningen, a Saarbrückeni Egyetem ókori történelem professzora jelentette meg „Hieronymus – egy történelmi életrajz” címmel 320 oldalas kötetet Szent Jeromosról. A könyv a nagy múltra visszatekintő „wbg Philipp von Zabern” darmstadti kiadó gondozásában látott napvilágot. A szerző feltehetően elsődleges célja az volt, hogy a XXI. századi olvasó számára közelebb hozza a Katolikus Egyház történetében rendkívül fontos szerepet betöltő Jero-

most, aki I. Damáz pápa kérésére átnézte az ólatin Bibliát, a Vetus Latinát, amit a második század elején fordítottak ólatinra. A különösen nagy műveltségű Jeromos a rozsuzul fordított részeket, betoldásokat kijavította az eredeti görög szöveg alapján. Az általa újrafordított Szentírást nevezik Vulgatának. Több éven át héber eredetiből lefordította az Ószövetség jelentős részét, így Jób könyvét, az Énekek énekét, a Prédikátorok és a Példabeszédek, valamint a Krónikák első és második

A kötet borítója

könyvét. Azonban nemcsak fordított, hanem jegyzeteket és magyarázatokat is készített a Bibliával kapcsolatos írásokhoz. Emellett fáradhatatlanul küzdött az eretnek gondolatok ellen, de nem zárkózott el a világi események elől sem, erre vallanak fennmaradt levelei, amelyek beszámolnak a körülötte zajló eseményekről, sőt az akkori írókról is.

Noha keresztény családban született, maga – feltehetően egy álom ha-

tására – csak közel húszévesen keresztelkedett meg, és miután csatlakozott egy aszkéta csoporthoz, a Szentföldre zárandokolt és közel öt évet töltött remeteként az Aleppóhoz közeli sivatagban. Már majdnem 30 éves volt, amikor pappá szentelték. Később Rómába visszatérve I. Damáz pápa titkára lett, akinek halála után Betlehemben kolostort alapított és életét is ott fejezte be, magas korban, csaknem vakon szerzetestársainak diktálva a hit védelmében fogant gondolatait.

Heinrich Schlange-Schöningen most megjelent könyvének olvasóit mintegy kézen fogja és elvezeti abba a korbá és azokra a tájakra, ahol az egyházatya élt és alkotott. Szinte megelevenedik a hanyatló Római Birodalom fővárosának dekadens forgataga, amely magával ragadta a nagy tehetséggel megáldott, ám lobbanékony természetű és Vergilius művein, valamint Cicero és Platón filozófiai munkáin csiszolódó, jómódú ifjút, mignem egy álom hatására magába szállt és hívő kereszténnyé lett. A szerző könyvében részletesen utal arra is, hogy Szent Jeromos élete megragadta igencsak sok festő fantáziáját, alighanem ezért is találunk szinte valamennyi nevesebb múzeumban legalább egy, öt ábrázoló festményt.

Heinrich Schlange-Schöningen: Hieronymus – Eine historische Biographie – wbg Philipp von Zabern Verlag

Vincze András

TUDUNK-E MÉG DALOLNI?

Ma már bátran felelhetjük, hogy szerencsére még él, vagy újra él sok fiatal ajkán a „magyarok szimfóniája”. Mióta a televízióban nagy sikerrel ismétlődik évente a „Fölszállott a páva” verseny, s benne idősebbek és fiatalok szólaltatják meg vidám és bus népdalainkat, s többé nem kell szomorúan tudomásul vennünk, hogy manapság „a dal” hovatovább csak a rock, metál s ki tudja hányféleképp nevezett, ütemesen zakatoló ének, újra szélesebb körben gyönyörködhetünk ősi dallamvilágunkban. S talán nemcsak kis körökben, de egyre többen már nemcsak hallgatják, de újra énekelni is szeretik e népdalokat.

Az itáliai Velencében 980-ban született Gellért ifjú tudós bencés szerzetes, akit magyar szentként tisztelünk, mert Jeruzsálem helyett nálunk találta meg életének kibontakozását

Szent Imre nevelőjeként, majd első csanádi püspöként, valószínűleg feledhetetlen élményként találkozott ezzel a kincscsel.

Gellért püspök és Imre herceg szobra Székesfehérváron

Gellért püspök legendás életrajza szerint egy alkalommal, amikor úton volt hűségese kísérőjével, Walter mesterrel, éjszákára betértek egy fogadóba. Éjfél tájt csodálatos

dallamot hallottak, a kézi malmot hajtó asszony énekét. Gellért ekkor így szólt Walterhez:

– Hallod-e, miképpen szól a magyarok szimfóniája?

Annyira megragadta a magyar népdal, hogy megszakította éjszakai olvasását. Ilyen élmények mélyítették benne a magyarság szeretetét.

Szent Gellért püspök más alkalommal, utazása közben lelte vértanú halálát 1046-ban. Szeptember 24-én emlékezzünk menyeyei születésnapjára. A Vata-féle pogánylázadás fegyveresei taszították le a hordóban a Kelenhegyről, a mai Gellért-hegyről. Keresztet magasra emelő szobra ma is felhívja mindnyájunk figyelmét természetesen nemcsak a keresztény hit üdvözítő erejére, de arra is, hogy a „magyarok szimfóniáját” és kultúránk megannyi értékét becsüljük, óvjuk, éljük.

Rosdy Pál

ÚRIEMBER

Az uriembert megrágtá az egér. Leg-alábbis, azt a lassan 100 éves példányt, amely most került elő egy 100 évnél is idősebb komód alsó fiókjából. A Légrády Nyomda és Könyvkereskedés kiadásában megjelent könyvecske szerzője, Szabó István Andor, a budapesti Toldy Ferenc Gimnázium egykori főigazgatója, a kiváló magyar–német szakos tanár, annak idején a katonai realiskolában is tanított illetant. Őt kiadást biztos megért ez a könyv, de hogy pontosan hány példány készült belőle, azt ma már nehéz lenne kideríteni. De népszerű volt, az biztos. Ezt bizonyítja, hogy 1990-ben a Gondolat Kiadó újra megjelentette. Ennek a reprint kiadásnak a borítóján már hosszú ú-vált az uriembert! Persze nemcsak a magyar helyesírás, de a társasági élet szabályai is sok változtak az évek során, de az alapértékek változatlanok.

Szabó István Andor nem pontokba szedett életvezetési szabályokat hagyott ránk, nem szigorú törvénykönyvet alkotott, hanem jó stílusú olvasmányt. Azt írta meg, miként is kellene viselkednünk, hogy mindenki jól érezze magát. Mi is megsérthetünk másokat a figyelmetlenségünkkel, butaságainkkal. Az pedig nekünk okozhat rossz napokat, ha valaki – például akit korábban barátunknak hittünk – átnéz rajtunk, és úgy érezzük, csak addig kedélyeskedett velünk, amíg szüksége volt ránk.

Ez a kis könyv természetesen az 1920-as évek életmódjához, szokásaihoz, divatjához igazodott. A Tormay Cecile által szerkesztett Napkelet című folyóirat 1923-ban megjelent 7. számában olvasható méltatás szerint azokban az években nagy szükség volt egy ilyen kiadványra. Azt írta a cikk szerzője – az aláírás szerint V. L., aki minden bizonnyal Vajthó László tanár úr, irodalomtörténész lehetett –, „ez a könyv ma aktuálisabb, mint valaha. Társadalmunk – lelki finomságban, szeretetben – nagyt esett, sőt zuhant. Az utilitás elve, egymás lelketlen félretaszítása s az egyedül idvezítő pénz kultusza sokakban elfojtotta a kölcsönös szívesség, jóság parancsát... A háború olyan rétegeket vetett fel, sokszor bizony vezető helyre, s annyi ember került – mégpedig kizáróan anyagi szerencséből – magasabb légkörbe, hogy első komoly illetanunk nélkülözhetetlen útravalónak bizonyul.” Tekintve, hogy ma is tapasztalható az „egymás lelketlen félretaszítása s az egyedül idvezítő pénz kultusza”, ma is ajánlott olvasmány lehetne.

Szabó István Andor sorra vette az általános viselkedési szabályokat. Írt a beszélgetésről, a hallgatásról, a nevetésről, a testápolás, az étkezés a dohányzás kultúrájáról. Külön fejezetben foglalkozott a családi élet eseményeivel, a lakás berendezésével, az esküvői szokásokkal, a gyász méltóságával. Írt – többek között – a bemutatkozás, a megszólítás, a meghívás etikettjéről, a nyilvános érintkezés lehetőségeiről... Még – vagy már – a telefonálás illetanáról is! Arról természetesen nem, hogy az e-mailekre is illik válaszolni.

Az évszázados tanácsok közül mára nagyon sok használhatatlanná vált. Rég nem kérdés, mikor ölt a férfi szalonkabátot, mikor szakettet, vagy a hajadon mehet-e egyedül színházba. Azt pedig könyv nélkül is tudja mindenki: aki megérkezik valahová, annak illik köszönnie.

Filip Gabriella

FILMEK – HÍREK – LEKISÉG

Keresztény Élet
PORTÁL NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

A KERESZT VOLT EZER ÉVEN ÁT REMÉNYSÉGED OSZLOPA

A stuttgarti magyar egyházközség búcsúünnep

Stuttgartban szeptember 16-án Szent Gellért búcsúra gyűltek össze mind a helybéli, mind a többi részegyházközség hívei. Az ünnepi szentmise meghívott főcelebránsa Vízi Elemér, a jezsuita rend magyarországi tartományfőnöke volt. Szent Gellért alakja számunkra azt példázta, hogy hogyan lehet a magyarok mártírjává szentté nemesedve egy idegen világban is hazafinak megmaradni.

Szeptember 15-én, szombaton idén is csatlakoztunk az immáron már nálunk is hagyománnyá vált „Kulturális Örökség Napok” rendezvényhez és megtartottuk a „Nyitott Templomok Éjszakáját”, amelynek keretén belül tárlatvezetéssel egybekötött képzéssel vehettünk részt. A művész, Jekel Ferenc is jelen volt, aki egy-egy képénél megállva néhány szóban ismertette az alkotás születésének körülményeit is. Majd fehér asztal mellett, egymás társaságában töltöttük el ezt a szép estét, s amíg együtt kicsengettük ezt a hangulatossá vált szép napot, a repülőtérről Elemér atya is megérkezett. A főhangsúly természetesen a harmadik napra, a búcsúünnepünkre esett. Az ünnepi liturgia koncelebránsai Vízi Elemér és Tempfli Imre atya voltak, míg a szentbeszédet a vendég, a jezsuiták tartományfőnöke hirdette a híveknek. Homíliája elején néhány szóval bemutatta a jezsuita rendet. Többek között azt is elmondta, hogy a jezsuiták rendje fő feladatának tekintik, hogy az eltévedteket visszavezesse egyházi gyökereikhez. A nagy teológus és gondolkodó Karl Rahner szavait idézte: „A földi Egyház az Isten népe, mely vándorúton van itt a földön”, s a migránsok, mint az Isten vándorló népének pasztorálását ezért is vállalta magára a jezsuita rend. A homília központi témája Szent Gellért élete volt. Megtudhattuk, hogy a távoli Itáliában egy édes-

apa könyörgött az 5 éves kislány halálós ágyánál gyermeke felgyógyulásáért. Ez az aprószent kis palánta volt a mi későbbi Szent Gellértünk, aki mivel Szent György napján 980 április 23-án született, ezért nyerte el a keresztségben a Gerhard (magyarul Gellért) nevet. Édesapja, az előkelő velencei patricius, mikor egyetlen reménye, súlyos beteg kislány

Az ideai Szent Gellért búcsú Stuttgartban
(Fotó: Dávid Ferenc)

felgyógyult, fogadalmat tett arra, hogy fiát a szerzetesi életre szánja. Én ekkor arra gondoltam, hogy vajon mi hányszor fogadkoztunk, amikor hirtelen megbicsaklik az életünk, és napjaink keserű fázisában magunkba szállva hányszor és hányszor énekeljük a Te Deum szövegét, hogy „Te vagy Uram én reményem...”, és szorongatásunkban tett fogadalmunk sorsunk jobbra fordultával elszáll, akár a füstfelhő. Persze tudom, hogy ők, István,

Imre, Gellért, Erzsébet, Margit, és még sorolhatnám: a kivételes idők kivételes emberei voltak. Vagy valóban csak ez tette őket szentté, és miért gondoljuk mi egyáltalán azt, hogy csak az a kor tette őket azzá, amik lettek? És ha nincs tatárjárás vagy nincs az a súlyos megbetegedés Gellért életében, akkor most ők sem gazdagítanák az Árpád-kori szentek hosszú sorát? A plasztikusan megformált gellérti életrajz Elemér atya tolmácsolásában a gondolatok egész sorát ébresztette fel bennem.

A közelmúltban Pestről utaztam a Dunán átívelő Erzsébet hídon keresztül Budára. Már messziről feltűnt a szent monumentális 7 méter magas szobor alakja, a róla elnevezett Gellért-hegyen, közvetlenül a vízesés felett. A bronzszobrot Ferenc József császár megbízásából Jankovits Gyula szobrászművész készítette 1904-ben. A szobrot azt hiszem, valamennyien jól ismerjük. Sőt magunk elé is képzelhetjük, amint sziklaszilárdan áll a magyarok feledhetetlen püspöke, s a város felé rátekintésre fölemeli bizodalunk jelét, Krisztus kereszttjét, a másik kezét a szívére tartva, láthatóan prédikál nekünk, akik szemünket életünk zálogára emeltük. Gondolom arról is beszél, hogy Szent István az országot Szűz Márián keresztül följánlotta az Istennek, és ez „a kereszttel immáron ezer éven át reménység(ünk) oszlopa”, mint ahogy azt a Hozsanna 280-as énekünkben is énekeljük. De vajon hányan halljuk meg ezt a „gellérti” prédikációt? Egyvalaki biztosan hallgatja. A szoborkompozíció ugyanis kétalakos. A mellékalakot egy megtérített magyar pogány mészároszob-

rát Gárdos Aladár formálta meg, s ez a vitéz ott térdel a szent püspök lábánál és figyelemmel hallgatja annak a szavait.

„Keresztelenítési” korunkban elgondolkodtató sorok ezek. Bár „ezer éven át reménység(ünk) oszlopa” volt a kereszttel, de ebben a megbomlott világunkban vajon megmaradhat-e annak, s ha igen, még meddig? Tudjuk, hogy ma divattá vált, hogy mindazt, ami Krisztusra utaló szent jegy, azt likvidálni kell. Így eltávolítják a kereszttel az osztálytermekből, az evangélikus templomból Hollandiában, a Real Madrid futballisták mezéről, nem vehettek kereszttel, és nem imádkozhattak a brazilok a foci VB alatt, a Lidl a termékeinek csomagolásáról tüntette el a kereszttel, valamint a Bretagne-i kisváros, Ploärmel főteréről Szent II. János Pál emlékművének tetejéről, a francia hatóságok utasítására el kell távolítani a kereszttel, és biztos vagyok abban, hogy felsorolásom nem teljes. Magyarországon sem a Rákosi-, sem a Kádár-érában nem bántották azt a szobrot, amelyen Szent Gellért a kereszttel felmutatásával arra buzdítja a népet, hogy a kereszttel jelleben győzni fog, addig ma Európa nyugati fele úgy fél a kereszttől, mint – ahogy mondani szokták – ördög a szenteltvíztől, és rendre-sorra távolítja azt el mindenhonnan. Pedig a „kereszt-kérdés” jóval messzebbre mutat, mert ez a kérdés szorosan összefügg identitásunkkal, múltunkkal, gyökereinkkel. Európa nem Közel-Kelet, vagy muzulmán eredetű ország. S mi boldogan vesszük magunkra ezt a jelet, amikor a pap az oltár mellől ezzel a jellel megáld minket, vagy hamuval a homlokunkra rajzolja, annak jelül is, hogy Krisztus-hoz tartozunk.

Zeitler Barbara, Stuttgart

KÖZÖS ÜNNEP: GYIMESI CSÁNGÓK HAJDÚNÁNÁSON

Az ezeréves határról Salamon József plébánossal együtt hagyományörzők is érkeztek

Hajdúnánás város önkormányzata, a település római katolikus és református egyházközségével közösen idén is – immár nyolcadik alkalommal – megszervezte a Székely Menekültek Emléknapiját. Szeptember 23-án, a székely és csángó menekültek 1918. évi végső hazatelepülésének centenáriumi eseménysorozatán az ünnepi szentmisét Salamon József gyimesbükki plébános mutatta be és az alkalommal szentelték fel a katolikus templom mellett újonnan kialakított Boldogasszony Kertjét is. Kísérőrendezvényként a helyi Naná Színház társulata színdarabot mutatott be a székelyek és a hajdúk száz évvel ezelőtti, háború vezérelte sorstalálkozásából, a nagyszámú közönség pedig a gyimesbükki hagyományörzők műsorát is megtekinthette. Fényképiállítást is megismerhettek az érdeklődők az egykori eseményekről és természetesen nem maradt el a városközpontban tavaly állított székelykapu előtti megemlékezés, valamint a templomkertben lévő emléklelek megkoszorúzása sem.

A 2018. esztendő Hajdúnánás számára – a megelőző két évhez hasonlóan – ugyancsak centenáriumi: a város egyszerre emlékezik a háború megpróbáltatásainak a végére és az egykori székely, illetve csángó menekültek végső hazatérésének édes-keserű örömére. 1918-ban a nagy háború küzdelmei véget értek, a szövetségek harca a csatamezőkön befejeződött, s ezzel megnyílt a lehetőség a székely és csángó honfitársak előtt, hogy hazatérjenek szülőföldjükre, melyet a román megszállás miatt 1916-ban el kellett hagyniuk. Több mint 200 ezer székely hagyta el otthonát akkor a katonai agresszió elől menekülve. Hajdúnánás népe nemcsak őrizte, de megélte a hajdú-székely testvériséget és 3200 főt fogadott be, szélesre tárva templomainak, iskoláinak, családi otthonainak és szívének ajtaját.

Hajdúnánás közössége a történelmi egyházakkal együtt igyekszik az ősök szeretetének és önzetlenségének emlékeztetést méltó módon ápolni és tevékeny módon őrizni.

Az ideai ünnepi események előestéjén, szeptember 22-én a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. zsűfoglalásig telt színházteremben könnyek és mosolyok kísérték s végül vastaps zárta a székely menekülés

és befogadás történetét feldolgozó *Üvegvirág* című színdarabot. A darab Szólláth Tibor polgármester felkérésére készült – a városvezető maga is játszott a darabban, Berencsy János egykori polgármestert alakította –, a színmű ihletadója pedig Buczkó József *Szállást adtunk hűségese magyar véreinknek* című kötete volt. A nagyszerű zenés darabot Mart P. Ildikó írta és rendezte.

A bemutató szünetében az érdeklődők *A székely menekülés és befogadás képekben* című fényképiállítást is megismerhették a nagyterem előtti csarnokban.

Szeptember 23-án délelőtt a református templomban Pakulár István tasnádi lelkész hirdetett igét, az ezzel egyidőben zajló római katolikus szabadtéri szentmisét pedig Salamon József gyimesbükki plébános mutatta be. Vele koncelebráltak mások mellett az Ausztriából érkező Vencser László igazgató, a Csíkszentgyörgyről érkező Pál Vilmos Barna főesperes-plébános és a házigazda Juhász Imre atya. Szentbeszédében Salamon József kiemelte: százéves évvel ezelőtti kiállításunknak, cél nélkülinek tűnt az indulás, tele volt fájdalommal,

keserűséggel, de a befogadók vigasztalással, elfogadással, saját életterük megosztásával ajándékozták meg az érkezőket. „Hálás köszönetet mondunk a száz évvel ezelőtti és a mostani befogadásáért is. A befogadásban új élet születik. Erősödik az erő, a lehetőségek sokszorozódnak, az összekapcsolódás védelmet nyújt az egyénnek. Fejlődik az élet. Elfogadni a kihívásokat, szembenézni és átölelni azokat, a jézusi példa szerint győzelmet jelent. Ő vitte a kereszttel, keresztre feszítették. De nem a halálé lett az utolsó szó, hanem a feltámadásé” – fogalmazott a szónok. A szentmise végén az ősi székely himnusz első versszakát Tankó Előd kántoruk vezetésével a csángó vendégek, második versszakát a Varga Miklós karnagy vezette Vitéz Maklár Lajos Városi Énekkar, harmadik versszakát pedig mindenki együtt énekelte.

A szentmisét és az istentiszteletet követően a katolikus közösség és a református gyülekezet megemlékezést tartott a városközpontban tavaly állított székelykapunál. Itt Szólláth Tibor helyi polgármester és Füleki Zoltán csíkszeredai

alpolgármester szövegezte a jelenlévőkhez. Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök üzenetlevelét Mikó Éva tanácsos tolmácsolta.

A Szózat elénekzése után az egybegyűltek a római katolikus templom kertjébe vonultak és az emlékleleknél elhelyezték a tisztelet és a kegyelet koszorúit.

A Boldogasszony Kertjének – amelyben a nánásiak által leggyakrabban látogatott három kegyhely: Máriapócs, Mátaverebély-Szentkút és Csíksomlyó jelképét helyezték el – megáldásakor Salamon József plébános így imádkozott: „Legyen szent ez a hely, ahol csak szentül és csendben lépkedhetünk. Legyen a vigasztalás és a gyógyulás helye, ahol erőt merítünk a mindennapi életünkhöz. Legyen az igazi édesanya és női eszmény megtalálásának és kialakításának a helye, ahol a nő, az anya az igazi hivatásában és küldetésében megerősödik: életet szül, ápol, nevel. A Szűzanya közbenjárására áldja meg a Jóisten ezt a kertet, tegye a kegyelem és a szeretet töltekezésének színhelyévé.”

Charpentier *Te Deum*-ját, ősi himnuszunkat: a Boldogasszony Anyánkat, majd a magyar és a székely himnuszt a jelenlévők a Vitéz Maklár Lajos Városi Énekkar közreműködésével énekeltek el. Az ünnepségsorozat a katolikus templom előtti színpadon a Gyimesbükki Hagyományörző Csoport műsorával zárult.

Hajdúk, székelyek és csángók ezen a napon mind átérezhették Salamon József plébános szavait: „A szeretet mindig képes megújulni, újból és újból képes kisarjadni.”

Varga Gabriella

Csángó, székely és hajdú hívek a szentmisén

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyardokumentumok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Az észak-angliai magyar lelkipásztorok átmenetileg szünetel. Lelkipásztori ügyekben, kérem, vegyék fel a kapcsolatot a londoni Főlelkéssel.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leesdorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarrramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 8.30-kor. Felsőpulya, hó 1. vasárnapján 8.45-kor. Alsópulya, hó 1. és 3. vasárnapján 18/19 órákor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órákor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsai@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órákor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Hospitaalstraat 3 bus 8, 3600 Genk, Belgium, Telefon: 0032/89-354-650. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., D-86152 Augsburg, tel.: 0049-821/31 66 89 60 vagy 0049-821/31 66 89 61, E-mail: iroda@augmis.de; www.augmis.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Stemper Ferenc lisbergi plébános mutat be szentmisét kététenként. Lehetőség szerint Dankó atya (Amberg) is besegít. A szentmisék helye: Caritas-Seniorenheim St. Josef kápolnája, Giesbertstr. 65. Érdeklődni lehet: Lipecz Josef, Tel.: 004917638033699.

Esseni Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpühl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut, Bad Tölz. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/2137-4230, fax: 0049-89/2137-4234. E-mail: Ungarische-Gemeinde.Muenchen@comuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kiségitő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki

Egyházmegyék:

Misézó helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: <https://sites.google.com/site/magyarkatolikusmisszio> vagy <https://www.facebook.com/ungmis>

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau, honlap: www.magyar-missio-passau.de/

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlós Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-1575-3701412, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommem, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten, Tuttlingen.

Würzburgi Egyházmegye:

Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg, Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissioni@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santa Maria del Suffragio (Via Giulia) – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnája minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Varga Péter, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: peter.varga@mail.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Bininger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

ELHUNYT NEMESSZEGHY ERVIN SJ

Életének 90., papságának 60. évében Budapesten, szeptember 25-én, a Krisztina körúti idősotthonban szentségekkel megerősítve elhunyt Nemesszeghy Ervin SJ, a magyar jezsuita rendtartomány egykori provinciálisja.

Nemesszeghy Ervin 1929. augusztus 13-án született Budapesten a család harmadik fiúgyermekéeként. Pécssett nevelkedett, középiskolai tanulmányait a Piusz Jezsuita Gimnáziumban végezte, ahol 1947-ben érettségizett. Ezután egy évig orvos-tanhallgató volt, majd 1948 nyarán felvételt nyert a jezsuita rendbe. Noviciátusát Budapesten, a zugligeti Manrézában kezdte, de annak befejezése előtt, 1950 májusában a kommunista hatóságok kilakoltatták őket. 1950. június 10-én az ÁVH Szegedről, a Kálvária sugárúton lévő jezsuita rendházból sok rendtársával együtt „kényszer-tartózkodási helyre” vitte őt is.

A jezsuita rend betiltása után 1950 és 1952 között a szegedi szemináriumban tanult, de miután a szerzeteseknek állami nyomásra el kellett hagyniuk ezt az intézményt is, világi tanulmányokba kezdett. Titkos jezsuitáiként a következő két évben a debreceni egyetemen matematika-fizika szakos hallgató volt, majd 1954–1956 között Budapesten orvosi tanulmányokat folytatott. Az 1956-os forradalom leverése után külföldre menekült, hogy folytathassa rendi képzését. Angliába kerülve a Heythrop Collegeban fejezte be teológiai tanulmányait, és ott szenteltek pappá 1959-ben.

Rendi képzésének utolsó állomását, a harmadik próbációt 1961-ben az ausztriai St. Andránban végezte. 1962–1966 között fizikából doktorált az oxfordi egyetemen. Kutatási területe az alacsony hőmérsékletű fizika volt. 1967–1970 között Heythropban, majd Chipping Nortonban filozófiát és szimbolikus logikát tanított. 1971–1978 között Londonban volt filozófiaprofesszor, közben az emigráns magyarok között végzett lelkipásztori munkát. 1978 és 1988 között Torontóban működött a magyar jezsuita rendtartomány külföldi szekciójának noviciusmestereként. Sok lelki gyakorlatot vezetett Angliában, Kanadában, az Egyesült Államokban, Dél-Amerikában és Európában számos országában.

1986-tól a külföldön élő magyar jezsuiták provinciálisja lett, majd 1990-ben visszatért Magyarországra, s mint az újból egyesített magyar jezsuita provincia tartományfőnöke szolgált 1996-ig. Ezután három évig igazgató volt Miskolcon, a Fényi Gyula Jezsuita Gimnáziumban. 1999 és 2002 között a dobogókői Manrézában segített a lelki gyakorlatos szolgálatban, majd 2002 és 2005 között ismét a magyar rendtartomány provinciálisja lett.

2005 és 2012 között Püspökszentlászlón folytatta azt a lelki gyakorlatos munkát, amit Vác Jenő atya kezdett meg. 2012-től Budapesten, a Sodrás utcai rendházban lakott, majd a Szociális Missziótársulat Farkas Edith idősotthonába került, ahol 2018. szeptember 25-én elhunyt. Rendtársai, Nemeshegyi Péter és

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órákor magyar szentmise a Schutzenselg-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserhádi Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

Mustó Péter mellette voltak az utolsó órákban és a halálakor. Imádsággal kísérték, míg szépen elaludt. Áldott módon ment el.

Ervin atya különböző szolgálata révén (elsősorban a három alkalommal, tizenhárom évig végzett tartományfőnöki tevékenységével) a magyar jezsuita rendtartomány életében rendkívül fontos szerepet játszott, különösen a rendszerváltás

utáni újrakezdésben, a külföldi és az itthoni jezsuita rendtartományrészek egyesítésében. Személyében egyesült a természettudományos kutató és a lelki gyakorlatot vezető mester. Kedvese és tudása sok számára jelentett inspirációt és szilárd támaszt.

Főbb művei: *On the notion of negation in certain non-classical*

propositional logics. London, é. n.; *Theology of Evolution*. J. Russellel. London, 1971. (*Theology today* 6.); *Az anyagi világ*. Róma, 1982. (*Teológiai kiskönyvtár* IV/1.) (=Alszeghy. 1983:IV. is); *Jezsuiták küldetése*. Szerk. Bp., 1998. *Hít, válasz, kultúra*. Szerk. Uo., 1999. 88.

Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: életunk@keresztneyelet.hu
www.keresztneyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző, Vince András

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Überssee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlra USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Szent Maximilian Kiadó

OTP Banka Slovensko, Komárno

IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696

BIC/SWIFT: OTPVSKBX

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck:

Micropress Kft.

H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt teilweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Új segédpüspök Magyarországon

Ferenc pápa október 4-én Mohos Gábor pápai káplánt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki. Mohos Gábor 1973. szeptember 11-én született Budapesten. 1999. június 19-én szentelték pappá. Filozófiai tanulmányait az Esztergomi Hittudományi Főiskolán végezte, teológiát Rómában a Pápai Gergely Egyetemen tanult. Szolgálati helyei: 1999–2000: káplán Szentendrén; 2000–2002: a római Pápai Szent Alfonz Akadémia ösztöndíjosa; 2002–2003: káplán a budapest-erzsébetvárosi plébánián; 2003–2008: érseki titkár és szertartó az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatalban; 2016–2018: plébános az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Karizmatikus Személyi Plébániáján; 2008–2018: a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára; 2018 augusztusától október 4-ig Rómában a Pápai Magyar Intézet rektora.

Mindszenty bíboros új szobra

(Fotó: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye)

Több ezer zárandok, köztük a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye hívei ünnepelték Kisboldogasszony, Szűz Mária születésnapját szeptember 8-án, Máriapócscon. Ez az ünnep alkalmat adott arra is, hogy visszaemlékezzenek 1946. szeptember 8-ára, amikor a kegyhelyen Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek a Szűzanya kegyképe könnyezésének 250. évfordulóján 300 ezer hívő ember előtt mondott beszédet, megerősítve őket magyarságunkban, katolikus hitükben. Az idei megemlékezésen, a szentmisét követően az asszisztencia, a meghívott vendégek és a zárandokok átvonultak a kegytemplom melletti Szeplőtelen Fogantatásról elnevezett római katolikus templom elé, ahol Palánki Ferenc megyéspüspök és Kocsis Fülöp érsek megáldották az egész alakos Mindszenty József-szobrot.

Közép-európai püspökök Pozsonyban

Stanislav Zvolenský érsek, a Szlovák Püspöki Konferencia elnöke meghívására szeptember 6-án Pozsonyban gyűltek össze kétnapos tanácskozásra a közép-kelet-európai régió püspöki konferenciáinak képviselői. A Szlovákia, Lengyelország, Magyarország, Csehország, Ukrajna, Bosznia-Hercegovina, Szlovénia, Olaszország és Horvátország püspöki konferenciáinak képviselőit megjelent egyházi méltóságok között öt bíboros volt. A résztvevők áttekintették az Egy-

ház küldetésének kérdéseit Közép-Kelet Európa jelenlegi kulturális és társadalmi helyzetében, majd szó esett a problémákról, kihívásokról is. A találkozon a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia képviselőjében Erdő Péter bíboros, prímás és Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke vett részt.

Százötven éves a nagybecskereki székesegyház

A vajdasági Nagybecskereken idén ünneplik az 1864 és 1868 között épült székesegyház felszentelésének százötven éves évfordulóját. Az ünnepségsorozat részeként Nagybecskerek főterén szeptember 6-tól egy hónapon keresztül kiállítás volt látható, amely a város egyik szimbólumaként is ismert székesegyház múltját és jelenét ismerteti. A jelen eseményre jubileumi kiadványt is készítettek, amely a nagybecskereki székesegyház történetét mutatja be. A központi ünnepségre, november 24-ére – a tervek szerint – befejeződik a templom külső felújítása. A hívek a hálaadó szentmisét megelőző két hétvégén – november 9-től 11-ig horvát, november 16-tól 19-ig magyar nyelven – triduum keretében léleken is felkészülnek a jubileumra.

Pápai áldás a felvidéki Somorjának

Somorját, a csallóközi várost, amely nevét a Szűz Mária tiszteletére szentelt középkori templomáról kapta, még augusztusban, templombücsűjét megelőzően megáldotta Ferenc pápa. A Szentatya megáldotta a város kőmozaikból készült címerét – az alkotás szeptember elején érkezett meg a településre. Somorját már a 13. században Sancta Maria, majd később Samaria „Szűz Mária városa” néven említették. A város címere ma is a megkoronázott és kezében jogart tartó Szűz Máriát ábrázolja, akinek ölében az általa világra hozott Údvözítő ül, a gyermek Jézus, kezében az országalmával. Az ősi Mária-tisztelet ma is élő a városban.

Kárpátaljai kisiskolások támogatása

Aknaszlatinán 40, egész Kárpátalján 370 iskolát kezdő kisdíjakot támogatott a Katolikus Karitászközösség iskolatáskával, tolltartóval, vízfestékekkel, gyurmával és egyéb készségfejlesztő eszközökkel. A magyar kormány segítségével felújított Aknaszlatinai Bolyai János Középiskolában az ajándékok átadásakor Écsy Gábor atya, a Katolikus Karitászközösség országos igazgatója elmondta, hogy a segítségnyújtás nagy hangsúlyt fektet a nehéz helyzetben lévő családok gyermekeinek támogatására. □

Közel félszáz kisdíjakot támogatott a Karitászközösség (Fotó: Katolikus Karitászközösség)

MÁTYÁS KIRÁLY-EMLEKFRESKÓ A RÓMAI MAGYAR AKADÉMIÁN

Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára szeptember 28-án, pénteken este köszöntő beszédet mondott a Mátyás király emlékévé keretében létrejött Mátyás Street Art homlokzati emlékfreskó avatásán a Római Magyar Akadémián.

„A Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkársága a tavalyi évben hirdette meg 2018-ra a Mátyás király emlékévet. Az ehhez kapcsolódó rendezvényeket a Magyarság Háza, mint intézmény vezeti le és koordinálja nemcsak Magyarországon és a Kárpát-medencében, hanem az egész világon, ahol magyar közösségek élnek” – nyilatkozta az államtitkár. „Róma ebből a szempontból is fontos, illetve Magyarország és Itália a történelem során sok szálon kötődött egymáshoz, ami ma is így van. Ez elsősorban kulturális kötődést jelent. Ez már Szent István idején így volt, amikor a szent király zárandokházát illetve kápolnát építtetett a Vatikánban. Évszázadokon keresztül pedig Itáliába jöttek ki diákok tanulni, majd tértek vissza Magyarországra.”

Idén első alkalommal kifejezetten egyházi feladatokat ellátó ösztöndíjasokat is kiküld a kormány a Kőrösi Csoma Sándor program keretében a határon túl élő magyar közösségekbe. „A diaszpórában nagyon fontos, hogy a kint élők meg tudják őrizni a magyarságukat és legalább ennyire fontos a hitük megőrzése is. A kettő valójában összefonódik. Sokan attól függetlenül, hogy katolikusok vagy reformátusok, oda mennek templomba, ahol magyar pap van. Nem is biztos, hogy a hit vezetői őket, hanem az,

hogy egy magyar közösséghez tartozzanak. Ezért hétről hétre részt vesznek a szentmiséken vagy az istentiszteleteken. Látni kell azonban azt, hogy egyre kevesebb a pap vagy a lelkész, főleg a diaszpórában. A diaszpórában élő magyaroknak mindig egy kérése volt, hogy ha tud, akkor ez ügyben segítsen nekik a kormány. Nemcsak lelkészek vesznek részt a most elindított programban, hanem olyanok is, akik most járnak teológiára vagy már végzett hitoktatók vagy valamilyen módon kötődnek az egyházi hitülethez.” Az államtitkár annak a reményének adott hangot, hogy jövőre egy önálló programot tudnak megszervezni, elsősorban lelkészeknek illetve katolikus papoknak, akik a diaszpóra magyarságában a hitélet megőrzését fogják segíteni.

„A meglévő régi templomok sajnos nem mindig tudnak megmaradni a magyarok kezében, mert esetleg a magyarok elvándoroltak a környékről vagy kihaltak. Mégis a magyar kultúrkinésnek a részeit képezik ezek a templomok” – nyomatékosította Potápi Árpád János. Ha van megkeresés az államtitkárság felé, akkor megpróbálják megmenteni azokat az utókornak, illetve a katolikus egyházzal közösen keresik meg azokat a lehetséges megoldásokat, hogy ne menjenek tönkre. (Vatikáni Rádió)

ÚJRA MAGYAR NYELVŰ SZENTMISE MANCHESTERBEN

Manchesterben és a környező városokban élő magyar katolikusok újra összejöttek ünnepelni és megélni a közösségi élet áldásos hatásait szeptember 23-án, évközi 25. vasárnapon. A Szent Ágoston-templomban, amelyben gyakorlatilag csak vasárnaponként van hivatalosan angol nyelvű szentmise, tartották meg a magyar nyelvű szentmisét is. A megjelent hívek tanúsága szerint, nagyon örültek annak, hogy mise előtt volt lehetőség elvégezni a szentgyónást, együtt imádkozni és táplálkozni, töltekezni a szentmise áldozatából: hallani az örömhírt, az evangélium tanítását magyar nyelven és megízlelni az Eukarisztia szentség gyógyító hatását.

A szentmise után pedig egy kávé-tea kortyolgatása közben újra találkozni és közösségekben lenni. A fiatalok csocsózás köz-

Ismét együtt ünnepelt a manchesteri közösség

ben beszélgettek egymással és ezáltal megélni az Isten és ember közelségét. A mobiltelefont kikapcsolni vagy lehalkítani és megtapasztalni az emberi közelséget. Ezért is az Isten Fia vállalta a megtestesülés titkát.

Kértem a kedves testvéreket, hogy imádkozzunk azért, hogy ennek az új lendületnek legyen hosszú távú folytatása.

Londonból és Manchesterből:
Csicsó János atya, Anglia főlelkésze

A BEFOGADÁS EMLÉKE

Máltaiak vendégeskedtek Rómában

A Szuverén Máltai Lovagrend nagymestere, Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto a rend római központjában fogadta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének vezetőit.

A rend idén májusban megválasztott nagymestere a szeptember 19-i megbeszélésen első alkalommal találkozott a Magyarországon működő máltai szervezetek képviselőivel. A Szuverén Máltai Lovagrend több mint kilenc évszázados történelmében – Boldog Gerard 1099-ben kezdődött uralkodásától számítva – Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto sorban a nyolcvanadik vezető, aki a nagymesteri tisztséget betölti.

A magyar vendégek az utóbbi időszakban megvalósult hazai és ország-határokon kívüli végzett karitatív tevékenységről és humanitárius akciókról,

szociális és egészségügyi programokról tájékoztatták a rend vezetését. Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke arra emlékeztette a nagymestert, jövőre lesz a 30. évfordulója annak, hogy az éppen csak megalakult Máltai Szeretetszolgálat befogadta a Budapesten várakozó keletnémet menekülteket. A zugligeti templom kertjében 1989. augusztus 14-én megnyitott első menekülttábor történelmet formáló humanitárius akcióvá növekedett, három hónap alatt – a keleti és nyugati blokk országait elválasztó határ megnyitására – 47 ezer menekült fordult meg a budapesti táborokban. A befogadás emlékére szobrot állítottak Zugligetben, Kozma Imre atya ennek kicsinyített mását ajándékozta a nagymesternek a találkozón.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap